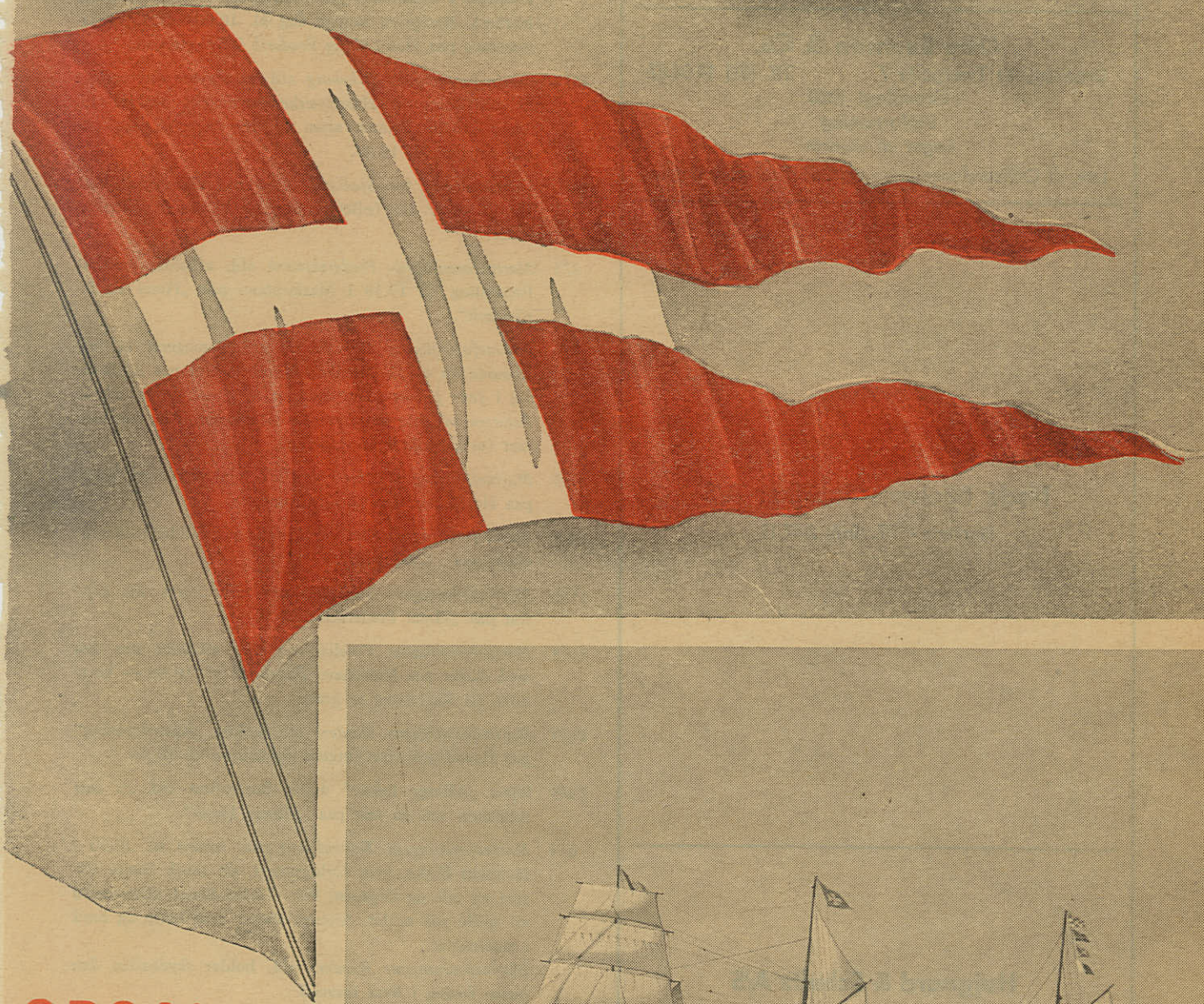
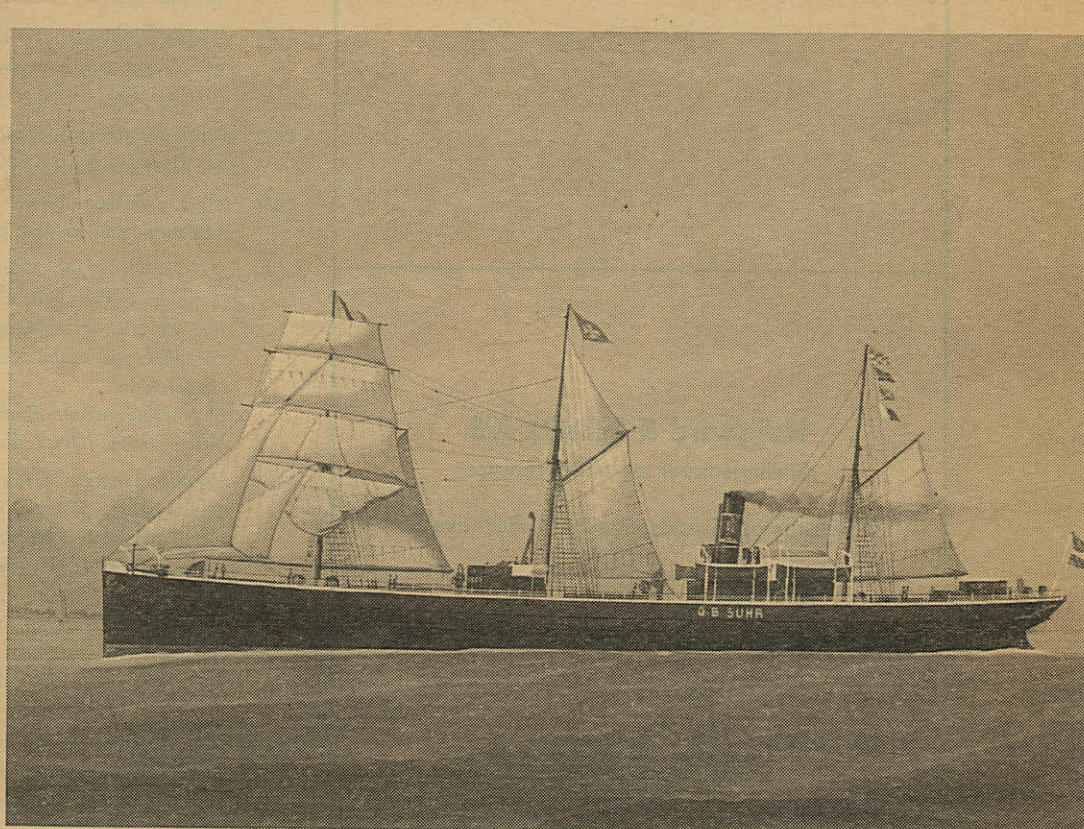

UNDER DANNEBROG

ORGAN
FOR
SØVÆRN
OG
SØFART

Hefte 1 - Februar
54. aarg. - 1967

*Gammelt, farvelagt „skibsportræt“ af S/S O. B. SUHR af København, bygget 1878 og tilhørende
DET FORENEDE DAMPSKIBS-SELSKAB.*

(se Artiklen Side 5)

MARINEFORENINGENS MEDLEMSBLAD

Jesper Chrisensen & Co.

Vin en gros
Nørregade 28 - København K.

A/S Em. Z. Svitzers Bjergnings-Entreprise

Otto Suenson & Co.

Dronningens Tværgade 7 Tlf. (01) 14 04 82
Grundlagt 1880
Vinforretning
Lager af cigarer
Lev. til Officersforeningen og Søofficersforeningen

Hede Nielsens Fabriker A/S

Horsens - Tlf. (066) 2 47 11

Højgaard & Schultz A/S

Civilingeniører og entreprenører

Hovedkontor: Ewaldsgade 9 - København N.

I. Chr. Andersen

Ost
Vimmelskafte 41 - Telf. 1345 - 14345

MARINE- FORENINGENS

Kalender

- 23/2 *Marineforeningens Sønderborg* afd. holder generalforsamling paa „Sønderborghus“.
- 25/2 *Marineforeningens Aalborg* afd. fejrer sin 50-aars stiftelsesfest i Restaurant „Skydepavillonen“ (ved Aalborgtaarnet). Reception samme dag kl. 10.00—11.30 i Marinestuen paa Hotel *Kong Frederik* i Kongensgade.
- 25/2 *Marineforeningens Silkeborg* afd. arrangerer den aarlige fællesskydning i Haandværkerforeningens kælder kl. 14.00—18.00. Samme aften er der fællesspisning paa »La Strada« kl. 19.00.
- 26/2 Distriktsmøde for *Sjælland Nord* paa Hundested kro; kl. 12.30 er der fællesspisning og kl. 14.00 distriktsmøde.
- 2/3 *Marineforeningens Frederiksværk* afd. afholder generalforsamling kl. 19.30 i Marinestuen paa „Hotel Frederiksværk“.
- 2/3 *Marineforeningens Københavns* afd. arrangerer et fællesmøde for afd. i Distrikt I i Folkets Hus paa Enghavevej i *Jens Jensen*-salen, indgang A. 2. sal. Major *H. C. Petersen* vil tale om flyvende tallerkener. Alle medlemmer fra Distrikt I er velkomne.
- 4/3 *Marineforeningens Sønderborg* afd. vinterfest med damer paa Hotel „Sea Inn“ i Egersund.
- 10/3 *Marineforeningens Kongens Lyngby* afd. holder medlemsmøde paa „Lottenborg“.
- 11/3 *Marineforeningens Frederiksværk* afd. fejrer sin aarsfest paa „Hotel Frederiksværk“.
- 11/3 *Marineforeningens Vordingborg* afd. afholder stor fest med damer paa Kalvehave Badehotel kl. 18.30 — køreturen til Kalvehave er gratis.
- 11/3 *Marineforeningens Randers* afd. holder „Katteskydning“ paa Haandværkerforeningens skydebaner kl. 18.30.
- 23/3 fejrer „Allinge Bakke“ under Bornholms afd. 25 aars jubilæum ved en fest paa „Højers Hotel“.
- 6/4 *Marineforeningens Københavns* afd. mødes kl. 19.30 i Holmens Kirke, hvor Orlogspræst, dr. theol. Børge Ørsted vil tale og Organist, Frk. *Grethe Krogh Christensen* vil spille paa orglet. Aftenen slutter med kaffe og brød i sidelokalet.
- Marineforeningens Randers* afd. holder skydeaften den første fredag i hver maaned.
- 7/5 afholdes Distrikt VIII.s længe forberedte, helt enestaende krydstogt: Jylland, Fyn-Sjælland og retur med besøg paa Flaadestation Korsør. Der køres med eget DSB udflugtstog incl. dansevogn. Toget „afsejler“ fra Kolding kl. 10.15 og „gaar atter i havn“ her kl. 21.30. Alle nærmere oplysninger hos distriktets afdelingsformænd. Arrangørerne har tænkt paa alle mulige serviceforanstaltninger, men saa skal billetterne ogsaa være bestilt, betalt og afhentet senest 5/5 kl. 12.00 hos *Otto Carstensen*, foreløbig er der solgt 110 billetter — og der kan kobles flere vogne til dette tog paa dette togt.
- 11/6 *Helsingør* afd. Den store Fugleskydning paa 15 m banen ved Nygaard. Køb skydemærker i god tid og sæt X ved dagen.

VED AARSSKIFTET

Ved aarsskiftet kan vi konstatere, at i en tid, der almindeligvis betragtes som ugunstig for foreningsliv, har vore afdelinger ved godt og støt arbejde været i stand til at opfylde vor forenings formaal og virke for Søværn og Søfart samt bevarelsen af kammeratskabet og sammenholdet skabt i tjenesten under orlogsflaget. Meget energi og initiativ har været vist for at tage nye ideer op for at samle kammeraterne om foreningslivet.

Vi befinder os jo i en periode præget af mange afdelingsjubilæer, hvor der er anledning til at mindes indsats og begivenheder i det forløbne aar. Det er at haabe, at disse erindringer maa virke som en spore for en videre kraftfuld indsats i vort nu begyndte aar til gavn for vor forening.

Ved aarsskiftet siger vi tak til vor høje Æresformand for bevaagenhed og interesse. Vi vil med tanken paa vor Tronfølgers forestaaende bryllup dette aar i særlig grad samles i de varmeste ønsker for vor Konge og hans hus.

En tak for bistand og samarbejde rettes til enkeltpersoner og institutioner indenfor Søværnet og udenfor, til Soldaterforeningerne og vore brødreforeninger i Norge og Sverige.

Vi mindes de kammerater, venner og bekendte, der gik bort i aarets løb og vi sender medfølede tanker til deres efterladte kære.

For det nye aar fremsættes de bedste ønsker for Søværnet, for Handelsflaaden, for Fiskerierhvervet og for alle, der gennem tilknytning til livet paa søen virker for vort lands ære og anseelse som søfarende nation.

Marineforeningens medlemmer med deres hjem og familie bringes de bedste ønsker for det nye aar.

Tak for arbejdet for foreningen i aaret der gik.

GUD BEVARE KONGEN

Vor Orlogsflåde af idag

Ved selskabet De Danske Forsvarsbrødres stiftelsesfest 4/2 gav Chefen for Søværnet, Viceadmiral S. S. Thøstrup, i aftenens hovedtale en redegørelse for vort Søværn af i dag.

Med Viceadmiralens tilladelse bringes nedenfor hovedafsnittene af denne opgørelse over flaadens status:

„Indenfor det europæiske område præges den nuværende udenrigspolitiske situation af en vis afspænding i forhold til tidligere, og bestræbelserne gøres for yderligere stabilisering. Der er imidlertid en stadig risiko for, at uro andre steder i verden kan brede sig — og det er en ubehagelig realitet, at der i Østeuropa i vor nærhed er placeret overordentlig stærke militære styrke af alle værn. Vi må spørge: „hvorfors?“ og „hvad kan eller skal de foretage sig?“

Vi må derpå erkende, at en militær trussel over land, ad søvejen og gennem luften vil kunne udvikle sig — også med begrænset sigte under dække af atombalancen, medmindre vort stående, militære beredskab gennem sit omfang, sin styrke og sammensætning forlods virker tilstrækkeligt forebyggende — d. v. s. så stærkt og så alsidigt, at en aktion mod os måtte blive af et sådant omfang, at angriberen risikerer utilsigtet og ukontrolleret udvidelse af konflikten.

Vi behøver derfor et stærkt og vågent beredskab.

Vor forsvarsordning af 1960 er netop udformet på denne baggrund og i tilslutning til solidaritetstanken i Atlantpagten.

Havet har gennem århundreder haft indflydelse på vor skæbne — og vil stadig have det. Havet er jo at betragte som en transportvej af enorm kapacitet, ad hvilken der i ufredstider

kan fremføres våbensystemer og militære styrker mod os. Men vi kan også selv udnytte havet til at skabe hindringer for fjenden og til — som i fred — at sikre vore forsyningsveje. På disse områder finder vi søværnets opgaver som led i det samlede forsvar.

Ifølge forsvarsloven skal flåden bestå af 61 egentlige krigsskibe, omfattende 8 såkaldte „større enheder“ samt torpedobåde, undervandsbåde, minelæggere, minestrygere og bevogningsfartøjer samt skibe til særlige formål, såsom inspektionsskibe, orlogskuttere og depotskibe.

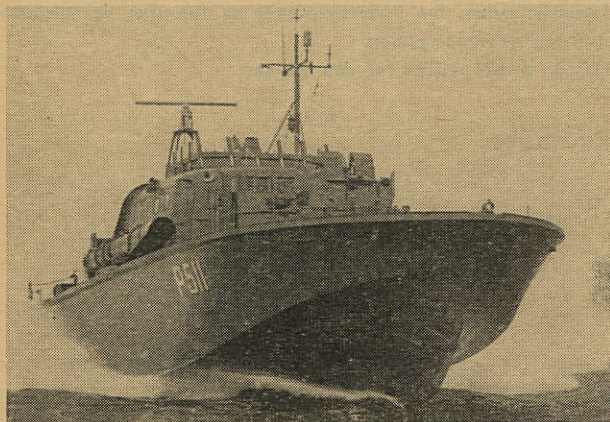
I korthed vil jeg omtale vore skibe, og jeg kommer da først til det upræcise udtryk „større enheder“. Det var i sin tid åbenbar vanskeligt at finde — eller enes om — en dækkende maritim typebetegnelse. Man finder i hvert fald mange forskellige udtryk i arkivalierne.

Den i dag benyttede — og maritimt velklingende — betegnelse er *fregat*, hvorved vi herhjemme mener et skib i størrelsesorden 1000—2000 deplacementstons. Det må her indskydes, at skibe af denne størrelse i udenlandske mariner — og efter NATO-terminologi — hører til småskibe, og de ligger da også væsentligt under vore tidligere næsten 4000 tons store artilleriskibe, der under 1. verdenskrig dannede rygstødet i vort vellykkede neutralitetsforsvar.

Fregatten udmærker sig ved sødygtighed og udholdenhed samt alsidighed med hensyn til armering og varslingsudstyr. Ret udformet vil den være velegnet til virke i kystfarvande som det centrale element i søforsvaret, og i mangfoldige situationer vil den være en forudsætning for, at de mindre og de specielt udformede fartøjer kan optræde“.

Viceadmiralen omtalte derpaa vore 2 nye fregatter PEDER SKRAM og HERLUF TROLLE nærmere — der henvises her til den ledende artikel i UNDER DANNEBROGs dec.nr. 1966.

„Til større enheder henregnes også vore 4 korvetter, men disse væsentligt mindre skibe besidder ikke samme alsidighed, fart og slagkraft som fregatterne — og vi er derfor endnu et stykke fra målet i effektivitet.

Vore torpedobåde har til opgave at bekæmpe større fjendtlige enheder, fortrinsvis med torpedoer. Deres styrke ligger i farten og i, at de sædvanligvis indsættes i større antal, enten i samvirke med fregatterne eller under selvstændige fremstød. Deres udholdenhed er af tekniske grunde beskeden, og deres optræden må begrænses til gunstige vejrforhold. Af vore både er 10 udstyret med dieselmotorer, som giver en fart på omkring 40 knob, medens de 6 nye både af SØLØVEN-klassen har gasturbiner, der har muliggjort et spring fra 40 til over 50 knob (eller 90 km/t).

Undervandsbådenes fortrin er, at de har stor udholdenhed og større muligheder end andre skibe for at forblive uopdaget, selv i fjendtligt domineret område, og de kan derfor anvendes til fremskudt forsvar. Vore 4 undervandsbåde af DELFINEN-klassen og de 2 nye af NARHVALEN-klassen er forholdsvis små og specielt egnede til Østersø-forhold. Besætningerne tæller ca. 30 mand pr. båd.

Med hensyn til minelæggere har vi for tiden, hvad loven forudsætter, nemlig 8 skibe, 4 større og 4 mindre.

Den store type er nye og effektive skibe på ca. 1800 ts. De kan hver føre et stort antal miner og har luftværnskanoner til selvforsvar. De små minelæggere er ældre, men robuste fartøjer, som især skal anvendes i havneområder og indre farvande.

Ministrygerne har naturligvis til opgave at holde de vigtigste ruter fri for fjendtlige miner. Dette kan være et meget krævende job, idet der findes mange forskellige minetyper, som hver kræver sin metode. Der findes kontaktkminer, som virker ved påsejling, og der findes afstandsminer, som virker, når et skib blot kommer passende nær, f. eks. magnet-, akustik- og trykminer.

Lad mig nævne, at der under krigen i danske farvande og langs vore kyster blev udlagt mange tusinde miner, som forårsagede et stort antal skibsforlis. Under og efter krigen har

ministrygere og minører uskadelliggjort mere end 13.000 miner. Under udførelse af ministrygning har danske fartøjer sammenlagt udsejlet over 400.000 sømil.

Som vi så under krigen, kan miner alvorligt true vore nødvendige forsyninger. For tiden behøver vi tilført ca. 22 mill. tons årligt, hvoraf 20 mill., incl. 8 mill. tons olie, altså den langt overvejende del, tilgår ad søvejen.

Vore 9 bevogningsfartøjer er fartøjer på 37 m længde og ca. 180 tons. De har sammen med vore radarstationer og kystudkig først og fremmest til opgave at udføre farvandsovervågning.

Dette er en meget vigtig virksomhed, thi vi må nøje kende det normale trafikbillede til søs for at kunne erkende sådanne afvigelser, som kan være tegn på, at noget usædvanligt er i gære — evt. et angreb under udvikling. Opgavens omfang vil forstås, når man hører, at der årligt passerer ca. 120.000 skibe gennem vore farvande — stort set lige mange hver vej — og at der foruden færger foretages ca. 61.000 skibsanløb fra udlandet til dansk havn.

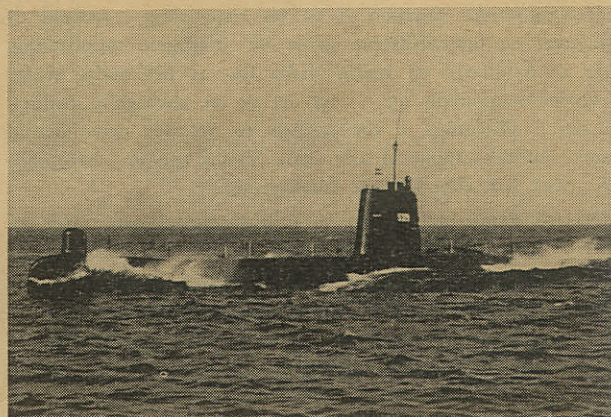
Udover at opretholde et stående beredskab og gennemføre dertil knyttet uddannelse som led i forsvarets krigsforebyggende virke, varetager Søværnet en række særlige opgaver i danske såvel som grønlandske og færøske farvande, såsom fiskeriinspektion og stationstjeneste samt søopmåling og deltagelse i redningstjenesten. Til disse opgaver anvendes især de 4 nye inspektionsskibe med helikoptere og et antal orlogskuttere.

Det kan eksempelvis nævnes, at stationsskibet ved Færøerne i 1966 udsejlede ialt 24.000 sømil, medens dets helikopter fløj over 7000 sømil, og det synes, som om de nye skibes aktivitet har haft god forebyggende virkning over for fremmedes overtrædelser af fiskeribestemmelserne.

Meget vigtig er en revision af søopmålingen, der i vore farvande hovedsagelig baserer sig på målinger udført i forrige århundrede. Dengang regnede man 6 m for et stort dybgående. I dag ønskes i visse områder garanti for tankskibe med 16 m dybgående til vore raffinaderier og tankdepoter.

Med hensyn til søredningstjenesten hersker der et godt samarbejde mellem civile og militære led med Søværnets operative Kommando i koordinatorens krævende rolle.

I 1966 medvirkede Søværnets operative Kommando i 96 redningsoperationer, hvoraf 13 dog skyldtes falsk alarm, men mange menneskeliv blev reddet og adskillige fartøjer bjærget.

Ved forsvarsloven 1960 forudsattes, at Flåden skulle bestå af færre, men mere effektive enheder. Vi havde 75 egentlige krigsskibe ved udgangen af 1957. Målet blev i loven sat til 61, men vi har i dag kun 53, fordi byggeaktiviteten i 50'erne var yderst beskeden, og udslidningen har virket endnu stærkere end tilgangen, som dog siden 1960 har andraget 28 gode skibe, medens endnu 4 er under bygning.

I Marineforeningens rækker mødes alle unge og gamle orlogsgæster

fra alle ældre og nye maritime
tjenestesteder.

Henvendelse: den lokale marineforeningsafdeling
(der er 92 ialt) eller hovedkontoret, Havnegade 55,
København K., tlf. PA 2886.

Derefter mangler vi 4 enheder i at nå målet, men samtidig begynder nogle af vore ældre fartøjer at nærme sig aldersgrænsen; vi har således grundlag for et nyt byggeprogram, som må iværksættes rettidigt, hvis det skal lykkes os at opretholde et stabilt søforsvar, som naturligvis behøver en jævnt fortløbende fornyelse. Også inden for kystdefensionen foretoges ændring af styrken med den nye ordning, idet antallet af forter reduceredes fra 6 til 2.

Ved lovens tilblivelse forudsattes desuden en omfattende rationalisering i forsvaret og strømlining af bl. a. Værnenes organisation. Da der ofte høres påstande om manglende rationalisering, som kan forlede folk til at tro, at intet er håndt, vil jeg dog gerne pege på følgende ikke ubetydelige resultater inden for Søværnet siden 1960:

- Kystflådens og kystdefensionens stabe er blevet sammenlagt til Søværnets operative Kommando,
 - 3 marinekommandoer og 2 marinedistrikter er blevet nedlagt som led i en smidiggørelse af den territoriale kommando-ordning,
 - 2 marinestationer er nedlagt, medens 2 andre marinestationer er udbygget til flådestationer som led i forbedring af forsynings-tjenesten,
 - Værnepligtstyrken er efter nøje vurdering af tjenestestederne strengt nødvendige behov nedskåret med et par hundrede mand,
 - Endvidere er uddannelsessystemet blevet forbedret, og yderligere forbedring er under behandling,
 - Endelig foregår der nu undersøgelser af de tekniske tjenester for at tilstræbe rationalisering, herunder evt. sammenlægning, af disse,
- og når alt dette er afsluttet, behøver vi arbejdsro for at udnytte resultaterne.

Ud fra et professionelt synspunkt ville det være ønskeligt og vel begrundet, om Søværnet fik rådighed over større styrker, et synspunkt, der også kom til udtryk i Forsvarsstyrelsens bemærkninger til udkastet til forsvarsloven i 1960. Men ligesom i 1960 mener Søværnskommandoen i dag, at den, under de herskende forhold, kan fastholde sin tilslutning til lovens styrkemålsætning med sådanne justeringer, som udviklingen måtte kræve.

DFDS - 100 aar

Med det brede røde skorstensbælte paa lange, paa korte, paa tykke og slanke, paa lodrette og paa stærkt hældende skorstene og med det hvide malteserkors paa blaa bund som kontorflag har 350 danske damp- og motorskibe gennem 100 aar pløjet havene ude og hjemme i vort store, nationale rederis tjeneste.

Det sjældne jubilæum blev af Selskabet bl. a. markeret gennem udsendelse af et meget smukt udstyret, rigt illustreret skrift: „Hundrede år på havene“, hvor rederiets udvikling og historie skildres meget interessant og indgaaende. Denne beretning om skibe, personer, markeder, nye og gamle ruter m. m. giver et bredt billede af dansk foretagsomhed, som har vundet anerkendelse for sikker og hurtig — samt for passagertrafikens vedkommende — behagelig transport. Man oplever en udvikling indenfor søtransportområdet fra det primitive til det højt mekaniserede i et aarhundrede, der præges af den rigeste udvikling paa havene.

Talrige billeder af gamle og nye skibe fylder sammen med beretninger om deres skæbner det smukke værk, der afsluttes med en nøjagtig oversigt med tilhørende tjenestetidstabel over alle selskabets skibe; her savnes kun en markering med sidehenvisning til de i bogen bragte tilsvarende skibsbilleder. Oplysningen om at sejlskoleskibet VIKING fik installeret motor baseret sig sikkert mere paa ønskedrøm end virkelighed — og endelig savnes en adskillelse mellem personnavne og skibsnavne; de sidste burde være sat med versaler, saaledes som navnet læses paa skibet — paa side 88 indledes f. eks. 2 afsnit efter hinanden med: C. P. A. Koch — først om en person, senere om et skib uden at forskellen kan ses i typografien.

Mange morsomme gamle skibsbilleder er medtaget i bogen, men der har naturligvis ikke været plads til alle, særlig de ældre.

Fra gammel tid har Søtransportvæsenet, en institution under Søværnet, ført kontrol med handelsflaadens forskellige skibe med henblik paa deres anvendelse ved søtransporter under krigsforhold. Til brug herfor udarbejdede den senere Kontre-admiral G. A. Caroc, der var en habil tegner, som ung Premierløjtnant i 1878 en lille bog: „Billeder af Danske Dampskibe“, og disse tegninger er i mange tilfælde de ældste og eneste gengivelser, der i dag findes af vore ældre dampskibe. Ca. 90 pct. af disse skibsbilleder omfatter skibe under DFDS' kontorflag, saaledes findes der her tegninger af 5 af Selskabets 10 ældste skibe. De var alle udgaaet inden aarhundredskiftet, men flere af skibsnavnene er senere baaret af andre og yngre skibe i „Det Forenede“.

Det kan ogsaa nævnes, at Selskabet er et af de meget faa danske rederier, der har haft skibe med 2 skorstene i sin flaaede, f. eks. lige fra H/S ZAMPA og CHRISTIANIA over S/S J. C. la COUR til S/S FREDERIK VIII.

Og saa en lille historie fra 20'erne:

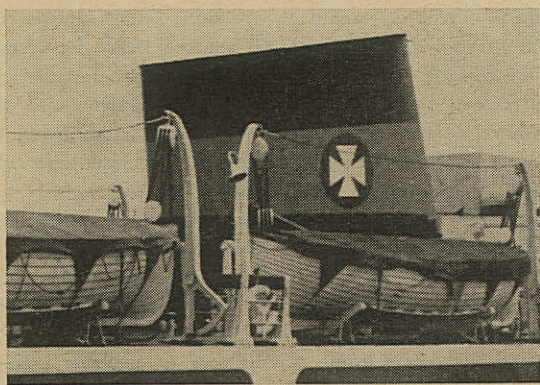
Den gamle, stoute og meget afholdte Kaptajn Eriksen fra S/S AALBORGHUS havde inden fyrbelysningen i Limfjorden E. blev forbedret mange hjælpemidler for sin sikre navigation — altsammen for at holde sin ankomsttid til Aalborg. Han tudede med dampfløjten og lyttede til ekkoet, i gavlen paa en bondegaard blev der vist lys, og ved Mou bro stod en fisker med en gongong. Efter hvert slag prajede fiskeren paa sit brede jydsk: Mou Bro — Mou bro, — hvorefter hans store hund fortsatte: Vov - vov, Vov - vov, — det lød næsten ens.

Fra gammel tid har DFDS' skibsofficerer baaret en særpræget uniform med blanke knapper paa ærmerne forkant og med guldtrusser om kasketten, hvis puld oprindelig var blød og lille, saaledes som tolderne ogsaa tidligere havde det. I Hundreedaaret forsvinder denne gammeldags uniform, i virkeligheden taget efter søofficersuniformen, saaledes som den saa ud omkring 1860, og bl. a. kendes fra maleriet af *Eduard Suenson* paa NIELS IUEL's bro under kampen ved Helgoland 9. maj 1864 (Frederiksborgmuseet).

Med 1967 vil man finde DFDS' officerer i en mere moderne uniform med snore omkring ærmerne, forgyldt stormsnor paa kasketten og skulderdisinktioner paa Kappen som mange andre koffardiofficerer.

Ogsaa paa anden maade vil Selskabet markere begyndelsen af sit 2. det sekel. I 100 aar har DFDS's skibe været let kendelige baade hjemme og paa verdenshavene ved den sorte skorsten med det brede røde bælte, hvortil man havde dansk eneret.

I dag ser „Forenede“ skibsskorstene anderledes ud, end de gjorde før. I Nytaarsnatten — den sidste i selskabets hundredaar — er det hvide malteserkors paa den blaa bund flyttet ind paa den røde skorstensring.

Baggrunden for flytningen er, at adskillige rederier i udlandet bruger rødt skorstensmærke paa sort skorsten, ligesom DFDS nu har gjort i 100 aar. Men malteserkoret paa den blaa bund, er et særpreg, som DFDS hele tiden har haft i forbindelse med den sorte skorsten og det røde skorstensbælte, og disse „ingredienser“ er nu blevet føjet sammen til ét mærke. Alle mærker og farver har selskabet overtaget fra en af dets grundlæggere, skibsreder *C. P. A. Koch*, der anvendte dem i sine skibe.

Det nye skorstensmærke synes dog lidt smaat og sammentrængt, især paa de store motorskibes lave skorstene — de gamle lange sorte skorstenrør kunne med deres meget bredere røde bælte bedre have baaret det nye mærke, som der ville staa større og klarere. Men det var dampskibene, og dem har selskabet — paa trods af navnet — ikke mere nogen af.

Mange gamle sejskibe og enkelte ældre dampskibe kendes fra de saakaldte skibsportrætter; gamle farvelagte tegninger, der set med en kunstners øjne er uden interesse, men som kulturhistorisk set er af stor interesse for alle skibsinteresserede ved deres primitive fremstilling af det de skal forestille: *skibe*.

Paa forsiden er bragt et saadant gammelt skibsportræt af et dampskib med støttesj. Det er S/S O. B. SUHR af København, som B. & W. søsatte i 1877 til DFDS, som værftets bygge-nr. 98; det maalte 1482 BRT og havde en maskinkraft paa 600 HK.

Som kuriosum kan anføres, at O. B. SUHR var det første af DFDS' skibe, der var „født“ med badekar til saavel passagerer som til besætningen. Farten var godt 9 knob, og skibet var bygget til en da nyoprettet rute fra Libau til Hull, Lon-

don og Antwerpen, som Selskabet drev i mange aar — senere kom det i forskellige andre farter.

Den 1/11 1878 ankom det til København fra Antwerpen med flere kanoner og et stort kanontaarn fra Krupp til det paa Orlogsværftet under bygning værende panserskib HELGOLAND. Den 11/2 1882 strandede O. B. SUHR ved Skagen, men i det rolige vejr var der ingen fare for skibet; først da det den 13/2 blæste op, blev der sat nødfag. Efter en besværlig transport naaede redningsbaaden fra Skagen frem til strandingsstedet og ilandbragte 7 mand, de øvrige 23 mand af besætningen blev reddet af fiskerbaade; skibet selv blev senere flotbragt og atter sat i fart.

O. B. SUHR gik til under 1. verdenskrig, nærmere betegnet 25/1 1917, da den i Nordsøen paa rejse fra Shields til Vejle med stykgods blev stoppet ved granatskud fra en tysk undervandsbaad, som sænkede skibet ved hjælp af bomber i lasten. Besætningen gik i baadene og blev 6 timer senere taget op af S/S AVANCE af KORSØR og bragt til England.

Den tyske regering erkendte senere, at sækningen af O. B. SUHR var uberettiget og erstattede den forvoldte skade; Kaskoerstatningen udgjorde 750.000 kr.

Et skibs endeligt — som her fortalt — endda uden tab af menneskeliv, erindrer om alvoren bag 2 verdenskrige, hvad heller ikke maa glemmes i 100-aarets festbejstring.

-del.

Fra Hovedbestyrelsen

I anledning af aarsskiftet overbragte formanden til Marineforeningens høje Æresformand medlemmernes allerunderdanigste ønsker om et godt nytaar for Majestæten og hele det kongelige Hus, og Hans Majestæt Kongen paalagde formanden at viderebringe til Marineforeningens medlemmer en tak herfor med ønsket om et godt nytaar.

Som sædvanligt er der udvekslet forskellige nytaarshilsner; i aar med *Chefen for Søværnet*, *Norges Orlogsforbund*, *Kamratforeningen Flottans Män*, Stockholm, *Danske Soldaterforeningers Landsraad*, *Flyvevaabnets Soldaterforening*, *Kvindeligt Marinekorps*, Selskabet *De danske Forsvarsbrødre* i København, *DFDS*, *Soldatens og Orlogsgastens Fond*, *Radiotelegrafistforeningen* af 1917 og fra Marineforeningens afdelinger i *Frederiksbavn*, *Godthaab*, *Kerteminde*, *Lyngby* samt *Marineforeningens Skytelav*, København.

Ved juletid har Marineforeningen ladet nedlægge en „Grøntanker“-krans ved Sømandsmindeankeret paa Kongens Nytorv samt paa Kommandør *C. V. Evers* grav.

Ogsaa ved indledningen til dette foreningsaar bringes nedenfor forskellige oplysninger om større begivenheder o. l.:

Sendemandsmødet er fastlagt til 6.—7. maj 1967 i Aalborg. Det nærmere program vil blive meddelt i næste nr. af medlemsbladet, ligesom det vil tilgaa hver enkelt afd. i forbindelse med indvarslingen m. m.

Endnu er sløret ikke løftet for alle detaljer vedrørende *Tronfølgerens* bryllup den 10. juni. Det vides dog nu, at Søværnet skal stille et æreskompagni udfor Holmens kirke, medens andre militære afdelinger vil være placeret forskellige steder paa brudeparrets rute gennem hovedstaden. Udover Livgardens vagtstyrke vil Tronfølgerens eget værn paradere paa Amalienborg med æreskompagnier saavel af Flyvesoldater, som af Flyvelotter.

Ogsaa Soldaterforeningerne m. fl. vil der være givet plads paa køreturens rute, og saaledes vil der ogsaa blive mulighed for Marineforeningens afd. til at deltage afdelingsvis med hver

sit flag, men ogsaa herom vil der senere blive meddelt de fornødne enkeltheder til alle afdelinger.

Det 11. nordiske Soldater- og Marineforeningsstævne vil finde sted i Aalborg den 16., 17. og 18. juni. Udover deltagelse i visse fællesarrangementer, vil der blive tilrettelagt særlige maritime programmer for fredag og lørdag eftermiddag. Til dette stævne er der som sædvanligt inviteret 8 norske og 8 svenske Marineforeningskammerater og modsvarende hertil regnes med fuld deltagelse i hele stævnet af 8 danskere, men der vil naturligvis yderligere være plads for alle interesserede i de særlige maritime arrangementer. Endnu er planlægningen af dette store stævne kun ved sin begyndelse, men ogsaa herom vil der i medlemsbladets april nr. kunne meddeles nærmere program.

I 1966 er medlemsbladet UNDER DANNEBROG beklageligvis udkommet ret uregelmæssigt. Først søgte man at trække sommer-nummeret hen paa eftersommeren for at kunne medtage programmer for efteraarssæsonen — dette maa dog erkendes som et fejlgreb, det var meget faa programmer der blev indsendt, medens der derimod kom mange forespørgsler om det forskudte sommer-nr., hvori jubilarstavnets program sædvanligvis bringes, men dette havde man anset for at ligge saa fast, at udsendelsen af programmet som særtryk til afd. maatte være tilstrækkeligt. Dertil kom yderligere, at under tilrettelæggelsen af nov.nr. maatte redaktøren hovedkulds paa hospitalet, saaledes at nov.nr. blev til et dec.nr. — altsaa 2 efteraarblade tæt paa hinanden efter en lang bladløs sommer — dog dette vil forhaabentlig ikke ske mere.

For det indeværende aar vil vi vende tilbage til den gamle blad-rytme med de 4 nr. lidt mere spredt over aaret: i febr., april, aug. og nov. med sidste terminer for modtagelse af stof hertil 10/4 — 5/7 — 5/11 samt 15/1 1968.

Endelig er aarets jubilarstævne bestemt til søndag den 27. aug. med de i de senere aar fastlagte besøg henholdsvis paa *Holmen* og *Eksercerskolen* i Avderød. Detaljeret program herfor bringes i U.D.s juli nr.

— og saa et hjertesuk fra redaktøren. Med hensyn til referater til UNDER DANNEBROG, skriv saa kun paa den ene side af papiret (helst med maskine) og med stor linieafstand og bred margin, men husk frem for alt at paaføre en dato for begivenheden, den mangler altfor ofte, og skriv hellere referaterne ned umiddelbart efter begivenhederne og send dem ind med det samme, medens stoffet er friskt; billeder, der naturligvis returneres, bedes paaføre navn paa de genvivende personer. Redaktionen modtager gerne bidrag fra læsekredsen, herunder ogsaa avisudklip, men husk da at paaføre dato og bladets navn.

Udebliver medlemsbladet UNDER DANNEBROG — efterspørg da først paa eget lokalpostkontor om der ikke her er sket en fejlekspedition — hjælper dette ikke; send da et par ord — eller ring — til Hovedkontoret; men som sagt først: eget postkontor.

Sluttelig erindres om, at Hovedkontoret som sædvanlig altid staar til raadighed med besvarelser af forespørgsler og fremskaffelse af oplysninger, som maatte have medlemmernes interesse. Paa Hovedkontoret haves ogsaa forskellige effekter (Marineslips, -glas, -naale og emblemer m. m.) til forhandling, og vore smukke, meget billige kort er velegnede til lykønskingsbrug. Hovedkontoret vil ogsaa altid være behjælpelig med forslag til foredragsemner og foredragsholdere eller anden underholdning for afdelingerne rundt om i landet.

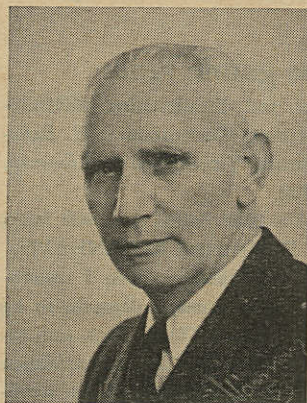
Afdelingernes opmærksomhed henledes paa, om der er behov for at benytte „Dannevirke“s soldaterhjem, saa vil dette kunne ske, hvor saadanne maa findes.

Ønsker om flaaebesøg i 1967 maa snarest indsendes til Søværnskommandoen gennem Hovedkontoret, hvilket man især henleder Distriktsrepræsentanternes opmærksomhed paa.

Lille, tæt og energisk mødte formanden for Næstved afd. Kontorbestyrer Einar Nielsen i 1962 til arbejdet indenfor Marineforeningens Hovedbestyrelse og i dennes Forretningsudvalg. Han gik ind i dette samarbejde med det maal at gavne vor forening, og han hørte med rette mange taknemmelige ord herfor paa mærkedagen i forrige maaned — 3/1 fyldte Nielsen 70. Dermed maa han forlade sit kommunale virke, men det kan Marineforeningen, ikke mindst Næstved afd., der har formaet ham til at fortsætte som formand for sit hjertebarn, kun være glade for. Altid veloplagt og med stor saglighed og interesse har han virket indenfor Forretningsudvalget, hvori han indtraadte med friske impulser fra arbejdet ude i marken.

Naturligvis blev Einar Nielsen fejret under store ovationer fra nær og fjern. Gaverne og hilsnerne strømmede ind, men glædest blev den gode Einar dog for den hvide matros hue med adoptionsskibet FLORAs huebaand, som den Næstved borgmester overrakte ham som et synligt tegn paa Byens anerkendelse af hans virke for at bringe Næstved by i kontakt med Søværnet. Han saas med den nye hue under resten af den storslaaede fødselsdagsfest, hvor baade afdelingen, distriktet og lokale venner sammen med Marineforeningens formand endes om i mange taler med gode og varmtføjte ord at sige venen og marineforeningskammeraten tak for god og veludført gerning indenfor det, der optager ham som os andre: arbejdet indenfor Marineforeningen.

S. Bøgh-Sørensen

Den 11/3 1967 fylder Afdelingsleder S. Bøgh-Sørensen, Silkeborg, 70 aar. Efter et særdeles veludført arbejde som formand for Silkeborg afd., har han nu netop nedlagt dette hverv, idet han dog fortsat vil være til disposition for Afd.sbestyrelsen ved tilrettelæggelsen af det tilstundende 25-aars jubilæum.

I aarene 1963—66 gjorde Bøgh-Sørensen et meget paa-skønnet arbejde indenfor Hovedbestyrelsen, hvor han ikke mindst var en drivende kraft ved distriktsordningens gennemførelse i praksis. Han kunne være haard og kritisk, men naar han fik spytet ud, fik sagt sin mening, saa var der altid et blink i øjet, der borgede for, at kammeratlig set var han stadig den samme — hjælpsom og forstaaende.

Fra kammeraterne i Hovedbestyrelsen skal der lyde et hjerteligt til lykke i dagens anledning.

Med beklagelse maa det meddeles, at Marineforeningens Mariager afd. pr. 31/12 1966 har lagt op for godt paa grund af svigtende tilgang i den lille by.

Forinden blev det skyldige kontingent kr. 60,— indbetalt til Hovedkontoret, og afd.s formue — kr. 350,— blev efter ønske gennem Hovedkontoret skænket til Stiftelsen »Georg Stages Minde«.

Fra Søværnet

Fra den 1/3 1967 fratræder Orlogskaptajn J. Bilde Jensen stillingen som Søværnets kontakt- og velfærds-officer med tjeneste i FOV for at tiltræde anden tjeneste i Søværnet.

I forbindelse hermed vil denne særlige stilling sandsynligvis blive nedlagt og opgaverne lagt ud til andre tjenestesteder.

I denne anledning skal der fra Marineforeningen

lyde en hjertelig tak saavel fra hovedledelsen som fra afdelingerne ude omkring i landet, der alle paa udmærket maade har nydt godt af Orlogskaptajnens store velvilje og interesse.

Ved enhver lejlighed, hvor OK fra Marineforeningens side er blevet belempret med spørgsmaal, med anmodninger om foredrag og meget andet, er saadanne ønsker altid blevet mødt med den største forstaaelse og hjælpsomhed. Vi har været glade for samarbejdet med Bilde Jensen, og hvem der end kommer til at dække hans virke omend i nogen anden form, saa vil den paagældende have svært ved at leve op til Bilde Jensens fremragende eksempel paa forstaaelse og hjælpsomhed; med rette var han virkelig den helt rigtige mand til at repræsentere Forsvaret — og for os især Søværnet — udadtil.

Vi takker for godt samarbejde og ønsker god vind videre fremover; men vi beklager meget, hvis vi ikke i fremtiden faar en bestemt person at henvende os til. Arbejdet som kontakt- og velfærds-officer for Søværnet finder Marineforeningen har sin absolutte berettigelse.

»Edsfanen« - Holmens gamle fane

I forbindelse med chefskiftet ved Flaadestation KØBENHAVN afleverede den afgaaende chef, Kontreadmiral H. Bahnsen, en fane til Chefen for Søværnet, Viceadmiral S. Thostrup, i hvis kontor fanen nu er opstillet.

Afleveringen fandt sted den 31/8 1966. Indtil da havde fanen staaet i koret hos chefen for Flaadestation KØBENHAVN.

Begivenheden, der foregik i Søværnskommandoen i overværelse af flere ledende søofficerer, blev omtalt i dagspressen og i en radioudsendelse, hvor Kaptajnløjtnant (S) E. Bisp, som søværnets „faneekspert“, udtalte sig. *Marine Tidendes* redaktion har formaaet Kaptajnløjtnant Bisp til at fortælle lidt om nævnte fanes historie og tilladt det gengivet i UNDER DANNEBROG.

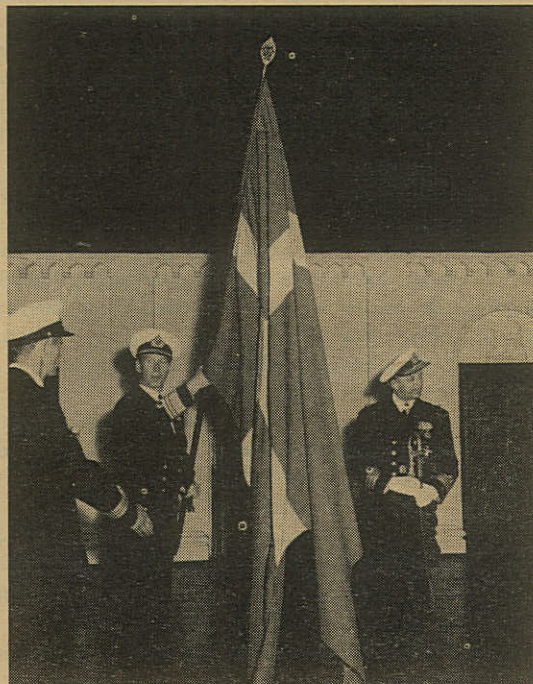
Fanen, den saakaldte „Edsfane“, menes at være Søværnets ældste eksisterende. Den blev i 1858 leveret til den daværende chef for Orlogsværftet og har siden beroet hos de skiftende chefer for flaadestationen i København. Fanespydet, det ældst bevarede i Søværnet, er fra 1757 og stammer fra en af Divisionsfanerne. Det er meget smukt udskåret i metal, visende Fr. 5's monogram med kongekrone og rigsåble. Endvidere er indgraveret betegnelsen 1. Division. Fanedugen er et 3-dugs orlogsflag af haardug monteret paa en relativ kort fanestang, hvis tykkelse ganske særpræget aftager mod spydet i lighed med de ældste faner, som findes bevaret paa vore museer.

Lige fra de ældste tider har Søværnets personel under forskellige former maattet aflægge troskabsed (faneed) i forbindelse med fast ansættelse. Dette gjaldt ogsaa for de hvervede

soldater, der først efter edsafleggelsen fik udleveret deres *Auværbnings patent*.

Edsformularen, som oprindeligt var meget højtidelig, udgjorde en vigtig paragraf i de gamle søkrigsartikler. Ordlyden af den seneste edsformular, der har tilknytning til denne Edsfane, blev ændret ved lov af 26. marts 1909. Den er afledt af Fr. 5's søkrigsartikelsbrev og lyder saaledes:

Jeg lover at være Hans Majestæt Kongen tro og lydlig, som en ærekær sømand og krigsmand uvægerlig at lade mig bruge i Kongens tjeneste til vands og lands og i samme mit liv og blod at vove, samt med troskab og lydighed at opfylde de pligter, der iøvrigt paaligger mig som sømand og krigsmand.

Chefen for Søværnet modtager i Søværnskommandoen den gamle Edsfane fra den afgaaende chef for Flaadestation København.

Troskabsløftet blev under højtidelig form aflagt til chefen fra Orlogsværftet foran Edsfanen, idet formularen blev oplæst af adjutanten, hvorefter de fremmødte samlet eller enkeltvis traadte frem, berørte fanedugens flig og bekræftede løftet ved at udtale følgende:

„Det forsikrer jeg paa tro og love“.

Ifølge Fr. 5's „Krigs-Artikels-Brev fra Land Tjenesten ved Søe Etaten“, kunne en soldat, der havde forbrudt sig, „atter faa sin Ære skænket tilbage og sit Navn slettet paa Galgen“. Den paagældende faldt ned paa knæ, resolutionen blev oplæst, og fanen svunget 3 gange over hans hoved. Efter denne ceremoni fik han tilbagegivet sit væрге, og ingen maatte herefter bebrejde ham den tidligere forseelse. Senere maatte han allerunderdanigst paa ny aflægge ed.

Edsafleggelsen blev ophævet i Søværnet i 1921 ved indførelse af den nye tjenestemandsløve.

Da den tyske værnemagt under besættelsen af Danmark 1940—45 trængte ind paa Holmen den 29. august 1943 og besatte dette omraade, opstod der mange forskellige problemer. Blandt andet ville man gerne redde saa mange værdifulde arkivalier og historiske effekter som muligt, herunder ogsaa Holmens gamle „Edsfane“.

Kommandør A. Grandjean, daværende chef for Flaadestationen, foranledigede at Edsfanen illegalt blev flyttet fra hans kontor i nordre kontorbygning til hans bolig i Nyboder.

— En billedtekst i Ekstrabladet fra 25/7 1945 oplyser at Holmens gamle fane blev udmuglet med en kulvogn og Flaadestationens arkivalier fra 1943—45 udviser, at Holmens fane den 29/8 1943 blev ført til chefen for Flaadestationens tjenestebolig i Nyboder.

Da forholdene i landet stadig forværredes, fandt man ikke opbevaringsstedet i Nyboder tilstrækkelig sikkert, hvorfor Kommandør Grandjean kontaktede formanden for Holmens menighedsraad, Provst *Neiiendam* om flytning af fanen til Holmens Kirke.

Man kan med føje sige, at et lille stykke fanehistorie er nedskrevet i Holmens Kirkes dagbog: LIBER DATICUS.

Ad 6. januar 1944:

„Efter forudgaaende Forhandling med Provst *Neiiendam* ankom Kommandør Grandjean med Holmens Fane til Opbevaring indenfor Kirkens Omraade, saalænge Krigen varer. Fanen var blevet reddet ved Tyskernes Okkupation af Holmen 29. August 1943. Fanen med tilhørende indendørs Flagstang og Fod stammer fra Holmens 1. Division 1757; den blev anbragt i Niels Iuels Kapel, da Niels Iuel havde været Chef paa Holmen“.

Den 25/7 1945 blev Holmens fane — efter forudgaaende korrespondance mellem chefen for Flaadestationen og Holmens Provst — afhentet i Holmens Kirke og ført tilbage til Holmen, hvor den blev anbragt i „Nyholms Vagt“, hvortil chefen for Flaadestationens kontor var flyttet i sommeren 1945.

„Holmens gamle Fane“, som blev reddet den 29. august 1943 fra at falde i Fjendehaand, og som den 6/1 1944 blev anbragt ved Niels Iuels sarkofag, blev kl. 9 afhentet af en Fanevagt under Kommando af Søjltant Erik Dahlerup.

Fanen blev benyttet sidste gang under den store sejrsparede i London den 8. juni 1946, hvor den blev baaret i spidsen for en honnørdeling, bestaaende af kendte danske modstandsfolk og med nuværende Kommandørkaptajn *Gustav Thomsen* som fanebærer.

To orlogsgaster og en konstabelev, som onsdag aften den 26. oktober med fare for deres eget liv reddede to unge piger fra at drukne ved Flaadestation Korsør, vil blive belønnet med et sølvbæger og en tak fra søværnets chef, vice-admiral S. S. *Tbostrup*. Konstabelev *Johnny Jepsen* og orlogsgasterne *Børge Jobansen* og *Mogens Bildsøe* reddede den 17-aarige *Bonnie Christensen* og hendes kusine, den 15-aarige *Rita Rasmussen* fra Korsør, da en Pram, de var sejlet ud i, kæntrede ca. 40 meter fra flaaehavnen. Deres skrig om hjælp blev hørt paa flaadestationen, og de tre orlogsgaster svømmede gennem det iskolde vand i projektørskær ud og fik bjærget de to piger, der nærmest var bevidstløse af kulde og druknedøden nær.

Først efter at de var bragt i land, fik man opklaret, at *Rita Rasmussens* 18-aarige broder, bagerlærling *Preben Rasmussen*, havde været med i prammen og var gaaet ned. Han blev et par timer senere fundet druknet.

Flaadestation Korsør har indstillet de tre unge mænd til belønning af Carnegiefondet.

Berl. Tid.

Det danske Søkartarkiv har benyttet en ny metode ved den opmaaling i farvandet mellem Storebælt og Anholt, som er afsluttet.

Fra opmaalingsskibet FYLLA blev fem motorbaade, som specielt var anskaffet hertil, sat ud. Ved et samarbejde mellem opmaalingsskibet og motorbaadene kunne opmaalingsskibets femdobles. Efter afslutning af dagens arbejde blev motorbaa-

dene atter taget ombord i FYLLA, oplyser Foreningen til Søfartens Fremme.

Opmaalingsarbejdet gav sikkerhed for, at tankskibe med et dybtgaaende paa op til 15 meter vil kunne sejle gennem Kattegat til Storebælt. Et supplerende opmaalingsarbejde har fundet sted i Østersøen øst og vest for Bornholm, bl. a. af svenske opmaalingsmyndigheder, ligesom et tilsvarende arbejde er i gang ved den norske kyst.

Hensigten er at kunne anviser supertankere paa op til 150.000 ton dødvægt en rute gennem de snævre danske farvande til Østersø-havne.

Sparekassen for Korsør og Omegn fik efter oprettelsen af nye filialer ikke brug for sin spare-bus mere, og den blev da solgt til Flaadestation Korsør. Den er placeret i NATO-havnen, hvor den nu anvendes ved lønudbetalinger og bruges, naar der kommer fremmede nationers marineskibe ind. Sparekassen sørger da for valutaveksling paa kajen, samtidig med at der ydes turistservice

Berl. Tid.

Aarhus havn vil adoptere fregatten PEDER SKRAM af den danske marine til afløsning for skoleskibet ÆGIR. Skibet, der koster omkring 100 mill. kr., er bygget paa Helsingør Skibsværft. Søsterskibet HERLUF TROLLE forventes adopteret af Helsingør.

Udtjente Fregatter ophugges i Sverige

Bugserbaaden TYR tog i november fregatten ROLF KRAKE paa slæb til Ystad i Sverige, hvor firmaet Persöner skal hugge den op. Ogsaa de to søsterskibe VALDEMAR SEJR og ESBERN SNARE, gaar samme vej.

Persöner har tidligere hugget mange svenske krigsskibe op, bl. a. krydseren GOTLAND og minekrydseren CLAES FLEMING. Selskabet har overfor det britiske admiralitet skrevet under paa, at det virkelig vil tilintetgøre fregatterne og ikke videresælge dem i krigsduelig tilstand. De tre fregatter ejes af Storbritannien, men har sejlet under dansk flag i mange aar.

Alle tre skibe deltog i den anden verdenskrig. ROLF KRAKE spillede en rolle ved invasionen i Frankrig og har til sine dages ende granatmærker derfra paa broen.

MARINEFORENINGSGLASSENE

falder til i haand og mund

... og saa er det pæne glas

Der er en bitter „opfordring“ til ødelæggelse af den forening, man er medlem af. Det gøres saadan:

- Gaa ikke til møderne.
- Hvis du gaar, saa kom for sent.
- Gaa ikke, hvis det er daarligt vejr.
- Gaar du, saa find fejl hos lederne.
- Tilbyd aldrig selv at arbejde i foreningen. Det er lettere at kritisere de andre.
- Hvis der bedes om nye ideer, saa vær tavs. Men sig din mening efter mødet.
- Gør ikke selv noget for foreningens trivsel.
- Betal ikke kontingent, naar det bliver opkrævet. Vent til du er rykket 2—3 gange, saa faar sekretariatet mere at gøre.

Husk det!

Nyt fra

DET MARITIME HJEMMEVÆRN

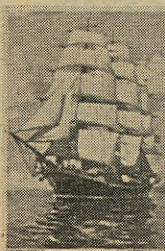
Fot. AALGOT, Rønne.

MINDEGUDSTJENESTEN FOR DE SØFARENDES EFTERLADTE I RØNNE.

Ved denne gudstjeneste, der er en årlig tilbagevendende begivenhed blev der den 11/12 skabt en ny tradition. Pastor Fabricius, Rønne, havde ønsket at vise ansigt udadtil ved at føre en skibsmodel fra kirken til havnepladsen ved D/S af 1866's nye hovedbygning, hvor den stod til julen var overstaaet under „66's varetægt. Marinehjemmeværnsflotille 329 fik det ærefulde hverv at opstille et æreskommando til at bære modellen, og man kan roligt sige, at de gaster, der var udtaget, gjorde god reklame for Marinehjemmeværnet ved deres adfærd.

Marinehjemmeværnet har nu overtaget yderligere 2 tidligere ministrygere af Ø-klassen: MS 7 — senere givet navnet HJORTØ — og MS 8 — LYØ. Begge fartøjer er slæbt til værft for overhaling og indretning til Marinehjemmeværnsbrug.

Skoleskibet GEORG STAGE

Stiftelsen „Georg Stages Minde“ antager elever til togt med skoleskibet GEORG STAGE for sommeren 1967.

Togtet begynder ca. 20. april og varer 4—5 måneder. Sunde og velanbefalede drenge, der den 1. april 1967 er fyldt 15 aar, men ikke fyldt 18 aar, antages.

Ansøgningskema tilsendes eller udleveres fra stiftelsens kontor, Christianshavns Kanal 12, 2, København K., tlf.

AMager 8019 mellem kl. 10 og 13 (ikke lørdag). Ansøgningen skal være stiftelsen i hænde senest den 28. februar.

Togt med skoleskibet gælder som kursus paa sømandsskole. For sejlads med skoleskibet gives et tillæg paa halvdelen af den faktisk erhvervede fartstid.

**Støt vore annoncører —
— de støtter os!**

Fra Hav og Havn

Nekrolog over et Lodseri

Som det fremgaar af en meddelelse i Dansk Lodstidende, er Nyord Lodseri nedlagt fra 1. juli 1966, og dermed ophørte et mere end 200-aarigt lodseri sit virke, selv om det naturligvis er underforstaaet, at lodseriet kan genoprettes, hvis forholdene skulle tale for det.

Bøgestrømmen bliver ganske vist stadig befaret af mange mindre skibe, men takket være den gode afmærkning og maa-ske navnlig skibenes gode maskinkraft og manøvreevne er lodsbehovet i dag kun ringe. Man kan derimod meget vel forestille sig, at lodsens i gammel tid har været velkommen ombord i den jagt eller kvase, som for sejl alene skulle krydse sig op imod vind og strøm gennem Langø Vrid eller De fire koster løb.

Af Danmarks lodserier, hvoraf ikke to er ens, har Nyord Lodseri vist alligevel været det mest særprægede, for her var for mindre end 100 aar siden samtlige øens 20 gaardmænd og 7 husmænd forpligtede til at lodse eller til at holde en karl, der kunne lodse, saaledes at der altid var mindst 27 lodser i lodseriet, men i øvrigt kan man læse meget om Nyord Lodseri i Det danske Lods væsens historie, der udkom i 1931, og i Aarbog 1961 for Handels- og Søfarts Museet paa Kronborg.

Blandt de søfarende er Nyord bedst kendt udefra, men det kan anbefales at gaa i land paa øen, hvis man vil se en gammel dansk landsby, som indtil de sidste aar har ligget i læ for udflytning og for modernisering. Imidlertid har forarbejderne til en bro mellem Møn og Nyord over Ulvshaleløb taget deres begyndelse, og det vil nok medføre endnu større ændringer for samfundet paa Nyord end lodseriets nedlæggelse.

Mogens Schmidt.

Kogtved Søfartsskole

Den selvejende institution „Kogtved Søfartsskole“ blev stiftet den 6. december 1966.

Bestyrelsen bestaar af: Skibsreder Knud Lauritzen, formand, Direktør Steen Carstensen og Direktør J. Fog-Petersen, DFDS.

Institutionens formaal er at medvirke til at sikre den danske handelsflaade den nødvendige tilgang af velkvalificerede officerer ved at tilbyde unge mennesker, der er interesseret i at gaa denne vej, en grundlæggende karakterdannende og faglig uddannelse.

Skolen, der tidligere alene uddannede elever til Rederiet J. Lauritzen, er fra 1. januar 1967 aaben for uddannelse af elever til danske rederier, og fremtidig vil varigheden af et kursus paa søfartsskolen blive paa 5 måneder, hvorefter eleven overgaar til praktisk uddannelse i det rederi, gennem hvilket han har søgt ind paa skolen.

Der vil blive afholdt 2 kurser om aaret.

Betingelserne for antagelse til skolen er, at ansøgeren har et godt helbred og er udgaaet af 9. klasse eller har bestaaet real-eksamen, er fyldt 16 aar samt har bestaaet en optagelsesprøve, der er ens for alle ansøgere.

Skolens kapacitet er 120 elever om aaret.

Alle landets erhvervsvejledere faar tilsendt ansøgningskemaer og bliver orienteret om antagelsesbetingelserne.

Adressen paa Dansk Toldmuseum er ændret fra København til Aarhus. I sensommersol blev museet aabnet i lokaler i Den gamle bys toldbod fra 1700-tallet.

Beslutningen om flytningen blev truffet allerede for snart

tre aar siden. Hovedstaden havde ikke længere plads til samlingen, og Aarhus-toldboden betragtedes som et egnet hjemsted.

Omkring 2500 udstillingsgenstande overførtes hertil, og indretningen paa førstesalen, hvor ogsaa havnemuseet har til huse, sluttede i sommer.

Smuglerværktøj, konfiskeret af toldvæsenet i aarenes løb, indtager en fremtrædende plads og røber med hvilken fantasi, der er virket af lovovertredere paa dette omraade. Som eksempler kan nævnes en kuffert med dobbelt bund, en akkumulatorkasse, som har indeholdt kaffe, og udhulede skohæle og bøger.

Videre rummer samlingen bl. a. et komplet hjemmebrænderi fra konditoren paa Roskildevej (København), tolduniformer og modeller af toldfartøjer.

Udstillingerne paa fregatten JYLLAND ved Ebeltoft vil blive betydelig udvidet i den kommende sæson, bl. a. med en række genstande man i den senere tid har modtaget og som har hørt til om bord paa fregatten. Med modelskibe skal der laves en fremstilling af slaget ved Helgoland i 1864, og der arrangeres en udstilling af kobberstik og malerier af fregatten i Ebeltoft-hallen.

Pol.

Det er en temmelig udbredt opfattelse, at begrebet *hundevagt* har noget at gøre med, at det er et hundeliv at gaa vagten. Det norske blad „Frivåkt“ har gransket begrebet nærmere, og her er forklaringen paa dets oprindelse.

„Hundevagt“ er laant fra det angelsaksiske „dog's watch“. Paa amerikanske skibe er hundevagterne i tidsrummene mellem kl. 16.00 og 18.00 samt kl. 18.00—20.00. Vagten mellem 16.00 og 20.00 er splittet op i to korte vagter for at bryde den regelmæssige 4-timers vagt, som medfører, at de samme besætningsmedlemmer gaar den samme vagt dogn efter dogn. De to „half watches“ har til formaal at forandre (to dog) vagterne og undgaa monotoni. I skandinaviske skibe anvender man normalt ikke „dog watch“ princippet, det gør man derimod i engelske og amerikanske skibe. Hvoraf kommer denne forskel? Forklaring udbedes?

Sø-Skæmt

Katten i sækken.

Officersskolen skulle have bal og sendte i den anledning en veltalende, ung sekondløjtnant hen til den stramtandede forstanderinde for et kvindekollegium i nærheden for at invitere nogle af de unge piger med til ballet. Efter nogen forhandling lovede forstanderinden at sende en halv snes pæne piger, som hun vidste, hun kunne stole paa, Løjtnanten tøvede lidt og sagde saa: „Det var vel ikke muligt, at De ogsaa kunne sende os en halv snes af de andre?“

— *Coronet.*

(KM-NYT).

Den unge Peter Jensen mødte med fødder, som sessionslægen — mildt sagt — fandt lidt snavsede. Der gik bud efter en balje varmt vand. Da unge Jensen havde staaet i baljen en snes minutter, raabte sessionslægen barsk: — De har forhaabentlig fundet ud af, hvorfor De staar i baljen?

— Ja — det er vel fordi, jeg skal være orlogsgast.

Et par tyske officerer besøgte under krigen Ladbyskibet ved Odense. — Jeg synes ærlig talt ikke, det virker særlig imponerende, sagde den ene af dem til opsynsmanden. — Næh, saamænd, indrømmede denne. Men vi erobrede da England to gange med den slags skibe.

Forenings- meddelelser

Herning afd. sender en slags aarsrapport for 1966: 16/2 fejrede man den tidl. formand *Rich. A. Sørensen*s 50-aarsdag, 21/2 var der genfs. med genvalg. Afd.s store problem er at faa reetableret sin Marinestue inden 25 aars jubilæet i 1967 den 14/5 afholdtes fregatskydning med god tilslutning.

Hjørring afd. afholdt bankospil i Marinestuen 8/11 og det bør noteres, at afd.s formand, *Ib Hørstrup*, blev aarets fregat-kaptajn.

Køge afd. fejrede 27/11 sit 25 aars jubilæum ved en smukt arrangeret fest. Gerne havde man til denne lejlighed set byens adoptionsskib, kystjageren HUITFELDT, men den er udgaaet af Flaadens tal i 1965 — til gengæld havde et medlem, Maskinmester *Franch* anvendt 1000 timers hobbyarbejde paa en model af HUITFELDT, som han skænkede til afd. Hovedbestyrelsesmedlem, Kontorbestyrer *Einar Nielsen* bragte hilsen og som gave fra Hovedbestyrelsen en baadsmandspibe. Mange gode ord og lykønskninger lød der til den jubilerende afdeling ved denne saa smukt arrangerede fest, der tjener bestyrelsen til ære — at der er stabilitet i *Køge* afd.s arbejde ses deraf, at den nuværende formand, Repræs. *Karl Jensen* i de 25 aar kun har haft tre forgængere som formand.

Frederiksberg afd. meddeler: I lighed med Dana-ekspeditionens Havundersøgelser, der som bekendt stak til søs for at undersøge aalens vandringer og torskens familieliv dykkede Marineforeningens Frederiksberg afdelings bestyrelse ned i den bekendte bondemand Peter Hansens andegaard, for at stifte nærmere bekendtskab med familien And's fodertilstand. Den var helt OK, og ved nærmere samtale fik vi det indtryk, at andefamiliens forskellige medlemmer glædede sig meget til at havne paa Marineforeningens medlemmers og disses venners middagsbord. Derfor afholdtes andespil 30/11 i „Lindekroen“ med fine gevinster og god deltagelse.

Kerteminde afd. har haft sin aarlige juleskafning med paafølgende lotteri over medbragte pakker. Overskuddet, der gik til Hjelpekassen blev kr. 240. Afd.s Skyttelav har afholdt sin aarlige genfs., alle valg var genvalg.

Aarhus afd.s mannefest paa Marinekasernen Aarhus 1/12 havde sædvanen tro stor tilslutning — alle adgangsbilletter var hurtigt udsolgte. Afd.sformanden, *K. J. Birthin*, overrakte under festen afd.s sølvbæger for 1966 for eksemplarisk opførsel i Søværnet til hv. nr. 669482 *Jens Peter Jensen*, som ogsaa modtog blomster af viceordförande for Flottans Män i Göteborg, *Sven Olsson*. Der var underholdning bl. a. af Aarhus Pige-garde, der selvfølgelig kun kunne gøre stor lykke.

Hjørring afd. afholdt Ulkeaften med mange overraskelser paa sin fødselsdag 5/12. Erik Hyttel havde taget den gamle forhandlingsprotokol frem og læste op og fortalte, hvad der var sket i de forløbne 23 aar til megen morskab for de fremmødte. Derefter fik Olieforhandler *M. D. Nielsen*, Hirtshals, ordet og han takkede foreningen for de mange hyggelige timer, han havde haft i den tid der var gaaet og overrakte formanden en

Daglige emblemer og slips kan købes i Aarhus afd. billetkontor, Aarhus Artol Renseri, Clemensstræde 7, Aarhus C.

gæstebog. Herefter viste næstformanden *Jens Hansen* lysbilleder og fortalte om sine oplevelser fra den tid da han sejlede paa Østen, hvorpaa der var fri manøvre, og der sluttedes ikke før omkring midnat.

Odense afd. samledes 6/12 til julespisning og kammeratskabsaften.

Frederiksberg afd. afholdt „Manne-Julefest“ 7/12 med paafølgende pakke-auktion.

Aarhus afd. var 8/12 inviteret til filmsaften i *Foreningen til Søfartens Fremme*, hvor 3 nye og interessante SHELL-film blev forevist.

Gentofte afd. samledes 8/12 til sit store uforglemmelige andespil med superfine gevinster i saa store mængder, at der blev udleveret bæreposer til hjemtransporten og for at faa fart paa spillet blev der bortloddet en and mellem alle, der mødte før den officielle mødetid kl. 19.30 — stor succes.

Sammen med chefen for Marinestation Aarhus, OK *K. Kaldal Poulsen*, deltog Aarhus afd.s formand, *K. J. Birthin* den 10/12 i receptionen ombord paa m/s *C. F. TIETGEN* i anledning af DFDS's 100-aars jubilæum.

Marineforeningens Skyttelav, København mødte til juleskydning 13/12 med paafølgende bussebord — selvfølgelig var der præmier til alle.

Randers afd. afholdt 14/12 andespil i Marinestuen — 10 fine gevinster — ænder og stege og 2 kuverter fra værtparret i Marinestuen. Tilslutningen var stor og stemningen god — og efterpaa var der kaffe med varme æbleskiver.

FRA SKOLESKIBET ÆGIR'S AFSKED MED ADOPTIONSBYEN AARHUS.

MF.s Aarhus afd. modtog skibets navnebrædt, Aarhus by fik byens vaabenskjold tilbage med tak for laan. Fr. v.: Raadmand *Rudolf Jensen*, Afd.sformanden *K. J. Birthin*, OK *Pranov*, Viceborgmester *Olaf P. Christensen*, Stabschefen ved *SOK, KD Heisterberg-Andersen*, Skibschefen, *KK Raabye*, *OVFR AR B. C. Thomassen* og *Havnekaptajn K. Morbech*.

Aarhus by tog midt i december en stiltfærdig afsked med sit adoptivskib, skoleskibet ÆGIR, der nu skal ophugges. ÆGIR blev i 1952 paa initiativ af Marineforeningens Aarhus afd. adopteret paa byens vegne af Aarhus havneudvalg.

Den 10/12 holdtes en lille reception i byraadssalen under foresæde af Viceborgmester, Raadmand *Olaf P. Christensen*, og heri deltog en repræsentation fra ÆGIR med chefen, *KK Raabye* i spidsen. Edvidere deltog Chefen for Søværnets operative Kommando, Kontreadmiral *Helms*, Havnedirektør *Overvad*, Havnekaptajn *Morbech* med flere samt MF.s Aarhus afd.s formand og 2. viceformand *E. Thomassen*. *Birthin* bragte Havneudvalget en varm tak, fordi det i sin tid fulgte afd.s opfordring til at adoptere skoleskibet og overrakte skibets chef en stak biograf-billetter til mandskabet under deres sidste besøg. Den 12/12 forlod ÆGIR Aarhus for sidste gang, bl. gæsterne ombord var Stabschefen ved *SOK, KD Heisterberg-Andersen*, Viceborgmester *Olaf P. Christensen* og Raadmand *Rudolf Jensen*, Havnedirektøren og Havnekaptajnen, endvidere Aarhus afd.s formand og repræsentanter for pressen. Skibschefen takkede Aarhus by, havn og Marineforening for god varetagelse af adoptivforældrehvervet og tilbageleverede byvaabnet til Viceborgmesteren og skibets mahogninavnebrædt som en erindringsgave til Marineforeningen. *Birthin* overrakte en gave til ÆGIR's chef: en askeskaal med det første og sidste indtryk man faar ved et anløb af havnen: Toldboden og den ærværdige domkirke. Inden gæsterne blev sat i land overværede de flagets nedhaling.

Kongens Lyngby afd. holdt julestue paa „Lottenborg“ 14/12, hvor der bl. a. blev vist lysbilleder — iøvrigt var der kammeratligt samvær.

Københavns afd. aviklede sin traditionelle julehyggeaften paa vanlig hyggelig maade. Blandt gæsterne saas Kaptajn *Knud L. Hansen* med frue, afd.s 50-aars medlem *L. Mathiesen* samt Marineforeningens formand. Der var gaver til alle fra *Helena Rubinstein*, ligesom der var mandelgaver og alm. julegavebytning. *Piraten fra Langø* hyggede med sin harmonika og efter skafningen fortalte Kaptajn Hansen om jul i skoleskibet DAN-MARK samt om arbejdet ombord med drengenes uddannelse og tilpasning til sølivet. *Mathiesen* berettede om sin indkaldelse i 1907 og sit første møde med Marineforeningen. *KK Hertz* rettede en tak til skoleskibets fører for den gode maade at behandle eleverne paa, det kunne mærkes, naar de senere blev indkaldt. Den gode aften bør minde om, at der ogsaa ved andre møder i afd. kan være lige saa hyggeligt — vi mødes mange flere næste gang.

Skagen afd. havde 27/12 juletræsfest for børnene med god tilslutning og om aftenen var der julebal. Man savner i høj grad en Marinestue og ærgrer sig over, at al dens inventar nu har været nedpakket et helt aar, og der er beklageligvis ikke foreløbig udsigt til at der kan blive plads til en saadan stue.

Randers afd. afholdt som sædvanlig sammen med Maskinmestrenes Forening den 28/12 en velbesøgt juletræsfest. Der var underholdning af en julenisse, filmsforevisning og bortlodning af en fin guitar til drengene og en dukke til pigerne og for de voksne sluttedes der med en dans.

Aarhus afd. samledes 30/12 til sin traditionelle julefest. Der var stor tilslutning, en veloplagt nissefamilie, god musik og tre maritimprægede børnetegnefilm.

Glostrup/Taastrup begyndte det nye aar med et vellykket torskegilde 5/1.

Kongens Lyngby havde 7/1 samme gode arrangement. Samtidig oplyses at afd. har tegnet medlemskab af Lyngby Kunstforening, hvilket betyder, at alle afd.s medlemmer mod forevisning af medlemskort har gratis adgang til kunststillingerne paa Lyngby Raadhus.

Gentofte afd. begyndte det nye aar 11/1 med foredrag af Marinehistorikeren, KK R. *Steen Steensen*, der causerede om „Flaadens Mærkedage“, en interessant og fornøjelig aften.

*København*s afd. mødtes den paafølgende aften til samme program, som ogsaa her vakte en levende interesse blandt tilhørerne.

Kolding afd. havde 23/1 prøvet noget helt nyt, idet man til kammeratskabsaftenen gennem dagspressen og annoncer havde indbudt vordende orlogsgaster, der skulle møde i Avderød 15/2 til en introduktionsaften med farvefilm og foredrag af KL *Schroder* og kvartermester *Sørensen* fra SOK i Aarhus. Marinestuen var tæt besat med gamle og unge, som alle havde stor udbytte af at høre nyt fra den maritime front, bl. a. ogsaa gennem filmene: „En dag i Søværnet“ og „Skibe mod Nord“. Aftenen indbragte 5 nye medlemmer og et foto af gamle PEDER SKRAM fra 1929, hvor vor Æresformand Kongen figurerer blandt besætningen.

Frederiksberg samledes 25/1 til „Bengnaveri“ — at forstaa som et godt gammelt Vikingemaaltid med gratis udlaan af kravledragt og kraniebeskytter — se det var et gilde, der havde vasket sig.

Frederiksværk afd. samledes 29/1 til hyggeaften og mange medlemmer med damer havde efterkommet bestyrelsens kalden. Efter en bid brød fortalte Orlogspræst H. *Rørskov* om det nylig afsluttede Amerikatogt med den nye PEDER SKRAM og viste billeder fra togtet. Saa var der kaffe, og Marinestuens vært trakterede damerne med en pose chokolade — herrerne fik cigarer, saa der var god stemning ved denne fest, hvori ogsaa deltog den franske generalkonsul, som boede paa hotellet. 4 nye medlemmer modtog emblemer.

Glostrup/Taastrup holdt sin aarlige „Admiralsforsamling“ 2/2 med flg. status: Medlemstal: 145; gennemsnit. mødedeltagelse 28 eller mellem 19 og 20 pct. pr. gang. Afd.s formue var kr. 5804.

Sønderborg afd. holdt 7/2 Ulkeaften paa den gamle kro i Graasten.

Silkeborg afd. afholdt genfs. 7/2. Afd.sformd. *Bøgh-Sørensen* aflagde aarsberetning, hvoraf fremgik, at han havde repræsenteret afd. ved Samsø afd.s 25 aars jubilæum, og hertil medbragt en faneplade. Samsø afd. ville gerne have slaaet denne plade fast i beg. af maj, og der meldte sig straks flere deltagere til denne færd. Regnskabet balancerede med kr. 2267, kassebeholdning kr. 1136 og Bombebæsseregnskabet udviste en beholdning paa kr. 574. Det vedtoges fremtidig til genfs. at omdele et duplikeret ekpl. af regnskabet. Medlemstal 74, i aarets løb var 7 slettet paa grund af restance og 4 var rømt uden at opgive nyt opholdssted. Afd. skal i aar forestaa fællesskydningen mellem Soldaterforeningerne, Forsvarsbrødrene og MF 25/2. Afd.s 25 aars jubilæum agtes fejret 7/9. Formanden ønskede at trække sig tilbage, han mente, at der burde nye og yngre kræfter til, og for det kommende aar valgtes *Holger Sivertsen* til formand.

Gentofte afd. havde til genfs. 9/2 udarbejdet den sædvanlige smukke medlemsfortegnelse.

Hjørring Marineforenings orkesterforening holdt genfs. 9/2 og vedtog en instrumentanskaffelse i kraft af et 5000 kr.s tilskud fra biograffonden. Musikalsk set havde det været et godt aar, bl. a. havde man deltaget i en konkurrence i Aarhus, en meget stor oplevelse, samt medvirket ved flere kulturelle arrangementer.

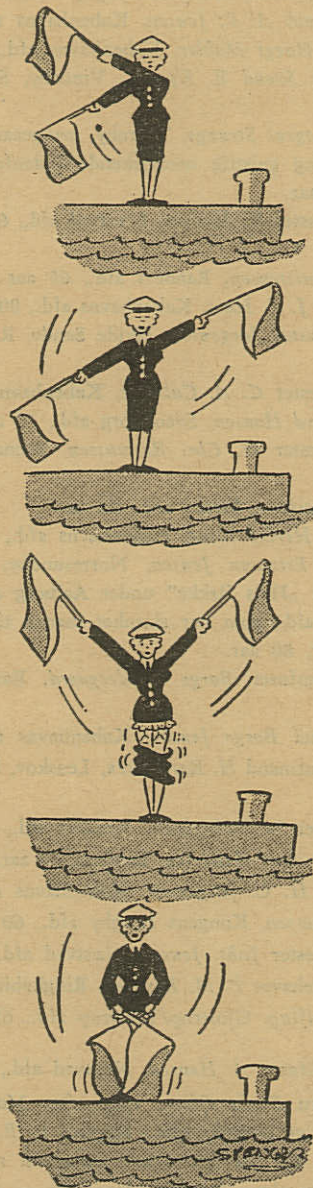
Randers afd. gik til genfs. i Marinestuen 11/2 — bagefter styrkede de gamle gaster sig ved torskespisning.

Vordingborg afd. holdt 11/2 torskegilde paa Kalvehave Badehotel med gratis buskørsel til og fra Kalvehave for værtens regning. Efter skafningen var der „pilekast til Muggen“ og kammeratligt samvær.

Odense afd. gik 14/2 med friskt mod til sin genfs., hvor bestyrelsen foreslog kontingentforhøjelse. En gang forløren „Havskildpadde“ forinden lagde en god grund for de alvorlige forhandlinger.

Bornholms afd. samledes til genfs. 18/2 i Marinestuen med efterfølgende kammeratligt samvær.

Kolding afd. samledes til genfs. 21/2, pressen var inviteret til den forudgaaende spisning og der var lejlighed til at bese afd.s nye smukke model af kongeskibet DANNEBROG.

Signalet der blev afbrudt lød:

Godt Nytaar!

MARINE-FORENINGEN *gratulerer*

- 30/11 1966 Portner *Valdemar Thomsen*, Nykøbing Sjs æresmedlem og tidligere mangeårige formand, 75 aar.
- 2/1 Maskinmester *C. Chr. Wagner*, Københavns afd., 60 aar.
- 5/1 Skibsfører *P. Elias Møller*, Svendborg afd., 70 aar.
- 7/1 *Ernst H. Petersen*, Kongens Lyngby afd., 85 aar.
- 12/1 Snedker *Sv. E. Christiansen*, Næstved afd., 50 aar.
- 17/1 Cigarhandler *H. Tversted*, Skagen afd., 80 aar.
- 18/1 Styrmand *Jørgen Jensen*, Vindeby, Svendborg afd., 70 aar.
- 19/1 Ingeniør *H. P. Badstue*, Københavns afd., 75 aar.
- 21/1 Værftsarbejder *E. Bræstrup Holm*, Ringkøbing afd., 50 aar.
- 24/1 *Hugo Andreassen*, Kongens Lyngby afd., 50 aar.
- 25/1 Overpostbud *A. P. Jensen*, Københavns afd., 70 aar.
- 25/1 Direktør *Høegt Mahler*, Københavns afd., 85 aar.
- 28/1 Skibsfører *Svend E. Kjerulf*, Vindeby, Svendborg afd., 60 aar.
- 29/1 Provst *Mogens Strunge*, Taarnby, mangeaarigt interesseret medlem og gejstlig medvirkende indenfor Københavns afd., 75 aar.
- 31/1 Tømrermester *H. Madsen*, Næstved afd., 60 aar.
- 1/2 *Helge Christensen*, Randers afd., 65 aar
- 1/2 Inspektør *J. C. Huss*, Københavns afd., 80 aar.
- 4/2 Fisker *Gustav Jørgensen*, Hvide Sande, Ringkøbing afd., 50 aar.
- 5/2 Maskinmester *C. A. Culmsee*, Københavns afd., 80 aar.
- 8/2 Sliber *Cord Hansen*, Svendborg afd., 70 aar.
- 9/2 Maskinmester *H. Chr. Rasmussen*, Svendborg afd., 80 aar.
- 12/2 *M. Frederiksen*, Struer afd., 60 aar.
- 12/2 Direktør *Herluf Elsoe*, Københavns afd., 90 aar.
- 12/2 Lods *J. Ertmann Jensen*, Nørresundby, tidligere formand for „Hals Bakke“ under Aalborg afd., medstifter af Hals afd., som har skænket mange ting til Marine-stuen der, 80 aar.
- 13/2 Forretningsfører *Børge Gindesgaard*, Randers afd., 50 aar.
- 17/2 Køkkenchef *Børge Jensen*, Københavns afd., 50 aar.
- 23/2 Toldopsynsmand *H. Rasmussen*, Lenskov, Svendborg afd., 70 aar.
- 24/2 Borgmester *Sv. Thingholm*, Randers afd., 60 aar.
- 24/2 Fabrikant *Axel Andersen*, Randers, 60 aar.
- 24/2 Direktør *H. C. Jørgensen*, Københavns afd., 50 aar.
- 25/2 *Aage Petersen*, Kongens Lyngby afd., 60 aar.
- 27/2 Tømrermester *Jobs. Jensen*, Næstved afd., 80 aar.
- 28/2 Depotindehaver *P. M. Dinesen*, Ringkøbing afd., 75 aar.
- 28/2 *K. Hasselflug*, Glostrup/Taastrup afd., 65 aar.
- 15/3 Regnskabsfører *A. Hansen*, Næstved afd., 75 aar.
- 16/3 fylder Fru *Poula Olsen*, enke efter Marineforeningens mangeårige hovedkasserer, Kaptajn *C. E. Olsen*, 80 aar. I mange aar har Fru Olsen været en straalende værtinde, ikke alene for Hovedkontoret — men ogsaa paa udmærket maade staaet for alle Hovedbestyrelsens arrangementer ved møder og andre begivenheder indenfor foreningens liv. Marineforeningen skylder vor værtinde tak for mange aars betydningsfuldt arbejde for os og ønsker alt godt for fru.
- 21/3 *Hans Peter Nielsen*, Kongens Lyngby afd., 60 aar.

- 24/3 Lagerarbejder *G. Frederiksen*, Vorup, Randers afd., 50 aar.
- 25/3 Auktionsformand *P. Husted Jensen*, Hvide Sande, Ringkøbing afd., 60 aar.
- 27/3 *Knud Folsach*, Kongens Lyngby afd., 65 aar.
- 5/4 Restauratør *F. B. Levin*, Københavns afd., 70 aar.
- 7/4 Værftsarbejder *Vilb. Poulsen*, Ringkøbing, 60 aar.
- 7/4 *Alfred Petersen*, Kongens Lyngby afd., 70 aar.
- 13/4 Værkmester *Harald Christensen*, Aarhus afd., 65 aar.
- 18/4 Afdelingschef *C. O. Olsen*, Københavns afd., 65 aar.
- 18/4 Blomsterhandler *A. S. Carlsen*, Svendborg afd., 85 aar.
- 18/4 Lagerforvalter *R. M. Spiers*, Aarhus afd., 65 aar.
- 21/4 Skibsfører *P. A. Nielsen*, Svendborg afd., 65 aar.
- 22/4 *V. Frederiksen*, Hvide Sande, Ringkøbing afd., 70 aar.
- 23/4 Fiskehandler *E. Jørgensen*, Københavns afd., 70 aar.
- 25/4 Fiskeeksportør *Jens Bagb*, Skagen afd., 75 aar.
- 26/4 Murermester *Hans Kr. Nielsen*, Holbæk afd., 50 aar.
- 2/5 Smedemester *L. C. Corfitzen*, Svendborg afd., 60 aar.
- 6/5 Fyrbøder *G. Jenssen-Tusch*, Aarhus afd., 70 aar.
- 15/5 Guldsmed *Harry C. Kragh*, Københavns afd., 60 aar.

Afdelings-jubilæer i 1967

Nr. 1	Vejle	24-10-1912	55 aar
Nr. 12	Aalborg	27-2-1917	50 aar
Nr. 17	Ebeltoft	28-2-1917	50 aar
Nr. 19	Helsingør	9-11-1917	50 aar
Nr. 31	Hadsund	16-1-1922	45 aar
Nr. 33	Bornholm	28-8-1922	45 aar
Nr. 32	Esbjerg	5-10-1922	45 aar
Nr. 34	Horsens	10-10-1922	45 aar
Nr. 59	Holstebro	18-4-1942	25 aar
Nr. 60	Struer	27-4-1942	25 aar
Nr. 61	Møen	3-6-1942	25 aar
Nr. 63	Silkeborg	30-6-1942	25 aar
Nr. 64	Varde	16-7-1942	25 aar
Nr. 62	Kertemtinde	1-8-1942	25 aar
Nr. 65	Herning	3-9-1942	25 aar
Nr. 66	Viborg	6-10-1942	25 aar
Nr. 67	Bogense	23-10-1942	25 aar

Tilgang af nye medlemmer i oktober kvartal 1966

Aarhus 4, Bornholm 6, Ebeltoft 10, Esbjerg 10, Faxe 5, Fanø 1, Frederiksberg 1, Frederikshavn 7, Frederiksværk 3, Hadsund 2, Helsingør 2, Hjørring 4, Holbæk 1, Kalundborg 9, Kerteminde 1, Kolding 4, Kgs. Lyngby 4, København 4, Køge 4, Maribo 1, Møn 4, Nykøbing F. 2, Næstved 2, Odense 3, Roskilde 1, Skagen 3, Skanderborg 1, Skelskør 2, Thisted 2, Thyborøn 31, Tønder 1, Vordingborg 1.

Tilgang ialt: 136. Afgang ialt: 330 = ÷ 194.

Medlemmer pr. 31/12 1966: 9166.

Marineforeningens mange medlemmer kendes paa naalen med

Faas paa hovedkontoret eller gennem afdelingen.

Herning afd. har i 1966 mistet 4 gode medlemmer: 22/1 afgik Ostehandler *Holger Pingel* ved døden, 64 aar gl.; 12/4 døde bestyrelsesmedlem og æresmedlem, Politiassistent *Jobs. Andersen*, der med stor interesse havde taget del i arbejdet indenfor afd. Den 21/8 afgik Bagermester *Axel Jensen* ved døden og endelig døde afd.s tidligere formand, Overtjener *V. Juncker Jacobsen* den 22/11. Afd. var med sit flag repræsenteret ved disse gode kammeraters begravelser.

Padborg/Graastens medlem, Montør *Villy Bargfeldt* gik bort 19/10 48 aar gl. Ogsaa her mødte afd.s flag ved begravelsen.

Kolding afd.s gamle medlem, Ingeniør *Jens M. Nielsen* er afgaaet ved døden i vinter.

Helsingør afd. deltog 26/1 med sit flag i Kranfører *Valdemar Jørgensens* bisættelse.

Fanø afd.s mangeaarige energiske og afholdte formand, *Niels A. Svarrer* døde 4/12 og blev begravet paa sin 83-aars fødselsdag. Med sin retlinethed, sit gode lune fik Svarrer sig mange venner og han vil huskes fra mange sendemandsmøder, hvor han var en sikker deltager. Hans store interesse var den enestaaende samling af malerier af gamle Fanø-sejlskibe, en meget smuk og interessant samling, som blev til paa hans foranledning.

Silkeborg afd.s medlem, glarmester *Cbr. Gjerulff* afgik ved døden i december maaned.

Esbjerg afd. har mistet to gode kammerater ved maskinfabrikant *Aug. Schlossers* og Direktør *Bjørn Røblings* død.

København afd. har mistet et af sine ældste medlemmer ved Skibsreder *Cbr. Harhoffs* død 14/12. I aarene 1917—1931 var Harhoff, der døde natten efter sin 80-aars fødselsdag, medlem af Marineforeningens Hovedbestyrelse. I Marinestuen hænges en æressabel, som han har skænket afd.

Aalborg afd.s medlem, Brofoged *C. C. Nielsen* døde 22/12.

Næstved afd.s medlem, Tjener *Folmer Tage Stagis* døde 18/12, han havde været medlem af afd. i mange aar, og flere medlemmer mødte med flaget ved hans begravelse.

Skagen afd.s ældste medlem, Rentier *Ferdinand Sørensen* er afgaaet ved døden 24/12, 87 aar gammel.

Frederiksværk har mistet sit medlem, Elektriker *Karl H. Petersen*, der døde 7/1 i en alder af 52 aar. Flaget paraderede ved graven.

ÆRET VÆRE DERES MINDE

Meld dig til

Marinehjemmeværnet

Marinestuerne

Oplysningerne udebliver fortsat, til dette nr. er kun oplyst: *Helsingør* afd. har en meget seværdig og smukt udstyret Marinestue i kælderens under Hotel „Færgegaarden“.

Skelskør afd.s Marinestue er flyttet til Skelskør Lystskov. I forbindelse med flytningen blev der udarbejdet en grundig inventarfortegnelse.

Frederiksværk afd.s Marinestue er flyttet tilbage til Hotel „Frederiksværk“ og

Næstved afd. melder med sorg, at Marinestuen er nedlagt og alt inventar, hvorover der er udarbejdet en grundig fortegnelse, er midlertidig opmagasineret.

Bog anmeldelser

Ole Baltzersen „Soldater uden Fædreland — Dansker i Fremmedlegionen under Algier-krisen“. Vintens Forlag. Kr. 19,50.

En ny beretning om det haarde soldaterliv i den gamle franske Fremmedlegion, der nu ogsaa spænder over faldskærmsoldater. Kampene mellem F.L.N. og O.A.S. — revolten mod *de Gaulle*; kamp og tortur i al sin gru trækkes her frem, og bogen maa læses som en vederhæftig skildring af Fremmedlegionens virke helt op til vor tid.

Selskabet ORLOGSMUSEETS VENNER har bekostet en udendelse af et særtryk af det historiske tidsskrift SKALK nr. 6—1966 „SJÆLLANDS-Vraget“, en interessant redegørelse for en undersøgelse af vraget af linieskibet SJÆLLAND fra Slaget paa Rheden 2. april 1801. Skibet som efter kampen nærmest var et sønderskudt vrag blev stukket i brand af englænderne og drev nordpaa i Sundet og sank udfor Humlebæk. I juni 1966 har Orlogsmuseet i forbindelse med Nationalmuseets skibshistoriske laboratorium undersøgt det gamle vrag med benyttelse af de mest moderne dykkertekniske metoder.

AALBORG

Aalborg Sømandshjem

Hyggelige restaurationslokaler og god mad

Nymonterede værelser

Nyhavnsgade 60 - Tlf. *12 19 00

AARHUS

Aarhus „Artol“ Renseri

Telf. 3 00 30

Villy Kyst Glarmester

Telf. 6 96 96

Tordenskjoldsgade 3 - Aarhus
Aargang 8968/1928

Aarhus Maskinfabrik

Telf. 3 67 44

Kraner - gravemaskiner og transportanlæg

A/S Aarhus Flydedok og Maskinkompagni

Telf. 3 40 00

— han regner med fremgang i medlemstallet i 1967

BORNHOLM**Skibsproviertering**

John Hintzes enke - Rønne

Alfred Th. Haagenen

Juveler, Guldsmed & gravør

Store Torv 8 - Telf. 270

ESBJERG**Claus Sørensen**

Esbjerg

H. J. Christensen & Søn

Vaadbinderi og tovtørreri

Esbjerg

„Hotel Spangsberg“

Mødested for Marineforeningens medlemmer

Esbjerg Telf. (051) 2 17 55

FREDERIKSHAVN**Electra I/S**

Elektroinstallatørfirma

Telf. 2 02 39

Danmarksgade 38 Frederikshavn

Johan Damsgaard

Kolonial & skibshandel

Telf. 2 26 22 Frederikshavn

P. Conradsen

Teknisk maskinforretning

Skibsartikler - Olie

Telf. *2 09 00

Einer Sørensen & Co.

Stevedore

Telf. *2 14 00

Havnegade 11 Frederikshavn

FYN**Aktieselskabet
Svendborg Skibsværft****Carl Antonsen**

Guld- og sølvmed

N. Due-Petersen & Kryger

Ingeniører

Telf. 21 41 18 (3 ledn.) - Svendborg

HIRTSHALS

Sig det med blomster

„Viola“

Telf. 94 10 74

Levorsen & JørgensenLys - kraft - skibsinstitution -
ekkolod

Betjening dag og nat

Telf. Hirtshals 94 10 11

HORSENS**Horsens Sølv****KOLDING****Klaaborgs Conditori**

Østergade 18-20

NYKØBING F.**Nykøbing F. Bryghus**

Lager og pilsner

NYKØBING M.**Morsø Støbegods**

Nykøbing Mors

Aktieselskabet

N. A. Christensen & Co.

Kongelig hofleverandør

RANDERS

Aktieselskabet

Bryggeriet „Thor“

Randers

Chas. MortensenSejl, presenning, flag og
teltfabrik

Randers Telf. 2 89 88

ROSKILDEUnder Deres besøg i Roskilde bør
De ikke undlade et besøg i den
interessante marinestue**Hotel Prinsen**

Algade 13, Roskilde, telf. 35 80 10

SKAGEN**Oscar Skougaard**Aut. installatør Telf. 4 13 45
Skibradio, sendere og pejleanlæg

Sejl, flag og presenninger

Sejlmager

Alex Jørgensen

Skagen Telf. 4 14 23

THYBORØN**Thyborøn Fiskeauktion**

v. Albert Steen - Telf. 3 12 07